

Mutluluk Başarının Anahtarıdır

Gamze Usta

Jeoloji Mühendisi - Veri tabanı ve
Kaynak Modelleme Yöneticisi
Çiftay

"Başarı, mutluluğun anahtarı değildir. Mutluluk başarının anahtarıdır. Yaptığınız şeyi seviyorsanız, başarılı olursunuz." Albert Schweitzer

Çoğu zaman yaptığımız işlerle kendimizi ne kadar mutlu hissediyorsak, başarıya o ölçüde yakın olduğumuz düşüncesini göz ardı ediyoruz. Çünkü küçüklüğümüzden beri bize öğretilen sürekli bir yarışa, başkalarıyla karşılaştırmaya dayalı başarı algısı, bu olguyla ters düşüyor. Öyle ki bu düşünce hayatımızın nasıl şekilleneceği konusunda önemli bir ölçüt olan meslek seçimimizi de etkiliyor. Yer bilimleri gibi klasik eğitim sisteminde gerçek değeri azımsanmış, coğrafyanın birkaç saatlik bir konusu gibi anlatılan bir dal için tercihlerdeki farkındalık bu ölçüde düşük oluyor. Yer bilimleri eğitimi gerçekten istekli, bilinçli bir şekilde tercih etmiş meslektaşarıma çok saygı duyuyorum fakat üniversite tercihi yaparken maalesef ben o öğrencilerden biri değildim. Lisans öğrenimi boyunca sadece kamuda iki yaz stajı yapmış bir öğrenci olarak 2010 yılında ODTÜ Jeoloji Mühendisliği'nden mezun olduğumda sektöre dair, ne yapmak istediğime dair çok da bir öngörüm yoktu. Ama kariyerimin başlangıcındaki en büyük şansım; yaptığım işi sevmemi sağlayan, genç mühendislerin mesleki eğitimine önem veren ve sahada kadın erkek eşitliğini destekleyen insanlarla mesleğe adım atmış olmamdı.

Her ne kadar umut verici bir başlangıç olsa da kariyerinizin bir döneminde sektörün karanlık tarafı ile mutlaka yüzleşiyorsunuz. Bir kadın olarak, herhangi bir erkek meslektaşımızda merak edilip kafa yorulmayan birçok soru ya da yorumla karşı karşıya kalıyoruz; evlilikle, çocuk sahibi olmak ile ilgili. Sahaya uygunluğumuz konusunda bazen bizim adınıza karar verilir, bunun dışında bir tercihimiz olduğunda, göstereceğimiz çaba ve fedakârlık hep maksimum düzeyde olmak zorundaymış gibi bir beklenti oluşabiliyor. Bunlardan yola çıkarak kariyerimiz ile ilgili yapılacak planlamalarda, özel hayatımızdaki seçimlerimiz, yetkinliğimizin önünde değerlendirilebilir. Şu an beni destekleyen meslektaşarımla çalışıyor olsam da bir anne olarak, üzülmeye söylüyorum ki zamanında bunu bir dezavantaj, bir engel olarak gören kişilerle aynı çalışma ortamında buldum. Hatta üniversite eğitimi fakat hala eşini çalıştırmamakla övünen zihniyetlerle bile karşılaştım. Bu tabuyu yıkmak elbette ki her zaman kolay değil. Ve aslında bu sadece bizim iş kolumuza özgü bir durum değil. Çalışma hayatında bazen kadınların hata yapma lüksü olmuyor, aksi takdirde hemen 'zaten' ile başlayan cinsiyetçi yargılamalara maruz kalabiliyoruz.

Madencilik sektöründe 8 sene çalıştıktan sonra bir ara verip, Avrupa Birliği finansmanlı kadın istihdamını artırmaya yönelik bir sosyal sorumluluk projesinde çalıştığım dönemde,

Türkiye'deki kayıtlı kadın istihdamının AB ülkeleri ile karşılaştırıldığındaki oranına ve bu oranının düşük olmasının çocuk, yaşlı ve ev bakımı yükümlülüğünün kadın üzerinde sosyal baskısı ile ilişkisine yönelik çalışmalara katılma fırsatı buldum. ILO tarafından paylaşılan 'Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Programı'nda, kadınların, Türkiye nüfusunun neredeyse yarısını oluşturduğu (40 milyon), bununla birlikte Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) tarafından yayımlanan Temmuz 2019 verilerine göre işgücüne katılım oranı kadınlar için %34,5 iken erkekler için %71,8' olduğu; kadınların çoğunun işgücü piyasasının dışında kalırken, birçok kadın aslında kayıt dışı ekonomide çalışmakta olduğu belirtilmiştir. Eurostat 2018 verilerine göre, AB ülkeleri ortalama kadın çalışma oranı %67'dir. 2020'de ise kadınlar, Avrupa'da bilim ve mühendislikteki toplam istihdamın %41'ini oluşturmaktadır. Türkiye'de bu oran ne kadar düşük olacağını tahmin ►

Gamze Usta

etmek zor değil. Bu teknoloji çağında, bilim ve mühendislik gibi aslında fiziksel güçten çok akıl ve bilgi yoluyla uygulanan alanlarda, meslek seçiminde ve işe alımlarda cinsiyetçi yaklaşım sergilenmeye devam edilmektedir. Yer bilimleri gibi fiziksel gerekliliğin olduğu düşünülen bir alanda ise bu ayırım daha sert olmaktadır. Gençlere meslek seçimlerinde; kadın mesleği, erkek mesleği diye bir şey olmadığını iyi anlatmak gerekiyor. Ayrıca gençlere yer bilimlerinin önemini anlatmak, yer bilimleri eğitimi hakkında farkındalık yaratmak önemli bir konu. Bu amaçla, ENGIE gibi projelerin uygulamalarını görmek, gelecekte cinsiyetçi yaklaşımı kırmak ve mesleki bilinçliliği artırmak açısından gerçekten umut verici.

Yazımın başında paylaştığım söze atıfta bulunarak, başarıyı ancak yapmaktan mutlu olduğun işin, bulunmaktan mutlu olduğun ortamın getirdiği inancımı yinelemek isterim. Lisans ve yüksek lisans eğitimi tamamladığım, akademik olarak beni tatmin eden ve en önemlisi yapmaktan mutlu olduğum mesleğime dönüş yapma kararım ile aslında verilen emeğin karşılığının er ya da geç alındığını fark etmiş oldum. Her ne kadar zamanında, yaşanan olumsuzluklardan kaynaklı emeklerimin karşılığını alamama kaygısı beni uzaklaştırmış olsa da... Kişisel rekabetin zaten kaçınılmaz olduğu bu düzende, bir de kadınların üzerine cinsiyetçi baskıları yüklemenin, toplumsal ve ekonomik üretkenliği azalmaktan başka bir işe yaramayacağını düşünüyorum. Sektör adına;

- Cinsiyet eşitliğini sağlayacak düzeyde yönetim kademelerinde daha çok kadının yer aldığı,
- Profesyonel hayat ve sosyal statüsünün ayırımını kadının kendi planlayabileceği göz ardı edilmeyip evli olmanın ve/veya ebeveyn olmanın insanın hayatında doğal bir süreç olup, kariyeri için bir engel teşkil etmediği ve bu durumdan dolayı dezavantajlı olmadığını anlaşıldığı,
- Kadının korumak adı altında çalışma ortamına, çalışma şekline kendisi yerine karar verilmediği, bir kadın mühendis/jeoloğun saha ya da ofis koşullarına uygunluğunun inisiyatifinin kendinin aldığı,

Toplum adına, bireylerin cinsiyetlerinden bağımsız sadece insan olarak değerlendirildiği, kadınların aile, sosyal ve çalışma hayatlarında negatif ya da pozitif hiçbir ayrıma uğramak zorunda kalmadığı ve dolaylı olarak kadınların sadece kendilerini anlatmak, seslerini duyurmak adına özel günlere, sivil toplum kuruluşlarına, kadın kollarına vb. yapılara ihtiyaç duymayacakları insana yakışır, adil, güçlü ve aydınlık bir gelecek temenni ediyorum.

Yazımı bitirirken, öncelikle beni destekleyen tüm çalışma arkadaşlarıma, çalışma hayatında cinsiyet eşitliğine inanan tüm meslektaşlarıma ve son olarak, farkındalık oluşturmak adına önemli olan bu yazı dizisini yayımlayan Madencilik Türkiye dergisine teşekkürlerimi sunuyorum.●

**Maden-Tek
2022**

Maden Endüstrisi Teknoloji Günleri

MT

**“Geleceğin Teknolojisi
Türk Madenciliği ile Buluşuyor..”**

**Maden Arama ve Üretim
Teknolojileri Hakkında Her Şey...**

20-21 EYLÜL 2022

**MEYRA PALACE HOTEL
ANKARA**

www.maden-tek.com

üzerinden online kaydınızı yaptırarak

Maden-Tek 2022’yi ücretsiz ziyaret edebilirsiniz.